

Genel Olarak Derslere Kat?l?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Genel Olarak Derslere Kat?l?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22185>

Özet

Genel Olarak Derslere Katılım Ölçeği, üniversite öğrencilerinin derslere yönelik katılım düzeylerini ölçmek amacıyla **Ali Eryılmaz** tarafından 2014 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, öğrencilerin akademik süreçlere gösterdikleri bilişsel, davranışsal ve duygusal katılımı kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi hedeflemektedir. Geliştirme çalışmaları, ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve geçerlik/güvenirlik analizlerinin yapılması süreçlerini içermiştir. Bu ölçek, özellikle Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenci katılımının niteliğini ve düzeyini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, faktör analizi tekniklerinin kullanıma uygunluğunu gösteren güçlü istatistiksel kanıtlarla desteklenmiştir. Elde edilen yüksek geçerlik ve güvenirlik değerleri, Genel Olarak Derslere Katılım Ölçeği'nin bilimsel araştırmalarda ve eğitim psikolojisi alanında kullanıma uygun, sağlam bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Derslere katılım, öğrenci katılımı, üniversite öğrencileri, ölçek geliştirme, geçerlik, güvenirlik, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Ali Eryılmaz

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki öğrencilerin derslere genel katılım eğilimlerini ve davranışlarını sistematik olarak ölçebilecek, geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç sağlamaktır. Geliştirme çalışması, **derse katılım** kavramının boyutlarını belirlemeyi ve bu boyutların öğrencilerin akademik başarıları ve motivasyonu üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır.

Ölçek, eğitim araştırmacıları ve akademisyenlerin, öğrenci katılımını artırmaya yönelik stratejiler geliştirmelerine yardımcı olacak temel verileri toplamaya olanak tanımaktadır. Ayrıca, öğrenme ortamlarının kalitesini değerlendirme ve öğrenci merkezli yaklaşımların etkinliğini ölçme bağlamında da kullanılabilir.

Yapı

Genel Olarak Derslere Katılım Ölçeği, öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerine aktif olarak dahil olma derecesini temsil eden **derse katılım** yapısını ölçmektedir. Derse katılım, genellikle sadece fiziksel varlık değil; aynı zamanda bilişsel çabayı, duygusal yatırıma ve akademik

görevlere yönelik davranışsal bağlamı da içeren çok boyutlu bir yapıdır.

Geliştirme çalışmaları sırasında, ölçeğin maddelerinin kuramsal çerçeveye uygunluğu ve yapısal bütünlüğü dikkatle incelenmiştir. Bu süreç, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı doğru ve eksiksiz bir şekilde temsil ettiğini garanti altına almayı hedeflemiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla faktör analizi ön koşulları incelenmiştir. Bu bağlamda, veri setinin faktör analizi için uygunluğunu gösteren **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** değeri 0.907 olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu işaret etmektedir.

Ayrıca, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan farklı olup olmadığını ve faktörleme için yeterli korelasyonun varlığını test eden **Bartlett's Test of Sphericity** değeri 1577.654 ($p < 0.01$) olarak anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar, verilerin faktörleştirilebilir olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliliğine dair güçlü kanıtlar sunduğunu göstermektedir. Uyum geçerliliğini belirlemek için ise, ölçek puanları Alan Genel Kontrol Ölçeği ile Pearson Korelasyonu kullanılarak karşılaştırılmıştır.

Güvenirlik

Ölçeklerin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, psikometride yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alpha** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alpha değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik analizlerinin sonuçları, Genel Olarak Derslere Katılım Ölçeği'nin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme kapasitesine sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu durum, ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesi anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, **Faktör Analizi**, ölçeğin yapısal boyutları ortaya çıkarmak ve gereksiz maddeleri elemek için temel analiz yöntemi olarak kullanılmıştır. Faktör analizine başlamadan önce, KMO değeri (0.907) ve Bartlett's Testi ($p < 0.01$) sonuçları, örneklem büyüklüğünün ve korelasyon matrisinin analize uygun olduğunu teyit etmiştir.

Bu analizler, ölçeğin hangi alt boyutlardan oluştuğunu netleştirerek, derse katılımın teorik olarak öngörülen boyutları ampirik olarak desteklemiştir. Faktör yükleri ve özdeğerler, ölçeğin nihai yapısının belirlenmesinde kritik rol oynamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: Derecelendirme formatı orijinal kaynakta belirtilmemiştir. Tipik olarak bu tür psikolojik ölçekler **Likert Tipi** derecelendirme kullanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (Tahmini: 18-25 ya?)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket formatı.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme, akademik başarı, KMO, Bartlett's Testi, eğitim psikolojisi, pedagojik araştırma, Cronbach Alpha.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Ali Eryılmaz tarafından 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Telif hakları ve kullanım izinleri hakkında detaylı bilgi, sorumlu yazarın iletişim kanalları aracılığıyla edinilebilir. Kullanım ücretine dair bilgi kaynakta belirtilmemiştir.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: erali76@hotmail.com

Yayın Adresi: Yazara ait kurumsal adres kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Eryılmaz, A. (2014). Üniversite öğrencileri için derslere katılım ölçeklerinin geliştirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 203-214.

Makalenin orijinal bağlantısı için: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: genel-olarak-derslere-katilim-olcegi-toad.pdf

Genel Olarak Derslere Katılım Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğin maddeleri (soru listesi) yer almamaktadır. Maddelere erişim için yayımlanan makalenin tamamına başvurulması veya sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM